

Vendim nr. 20 datë 03.02.2023

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, i përbërë nga:

Fiona Papajorgji,	Kryesuese
Holta Zaçaj,	Anëtare
Sonila Bejtja,	Anëtare

në datën 03.02.2023 mori në shqyrtim paraprak kërkesën nr. 9 (P) 2023 të Regjistrimit Themeltar, që i përket:

KËRKUES: **PËLLUMB PRENÇI**

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 998(4968), datë 04.12.2015 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër; nr. 382, datë 23.09.2016 të Gjykatës së Apelit Shkodër; nr. 00-2022-964, datë 26.07.2022 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 5, 15, 17, 18, 29, 30, 32, 33, 42, 43, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i” dhe pika 2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 6, 7, 8, 13 dhe 14 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*) dhe neni 1 i Protokollit nr. 12 të saj; nenet 27, 71, 71/a, 72 dhe 76 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese (*Kolegji*), pasi dëgjoi relatoren e çështjes Sonila Bejtja, shqyrtoi kërkesën, dokumentet shoqëruese dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesi Pëllumb Prençi ka ushtruar detyrën e drejtuesit të prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Pukë.

2. Në datën 15.04.2013, është zhvilluar një protestë nga disa banorë të lagjes Nushaj, në Fushë-Arrëz, Pukë, kundër punimeve të kryera nga një subjekt privat me pretendimin se po dëmtonte pronat e tyre. Protesta ka degjeneruar në akte dhune dhe punonjësit e policisë së Komisarariatit të Policisë Pukë kanë arrestuar një numër të madh banorësh protestues, ndër të cilët shtetasin P.P., djemtë e tij A.P. dhe A.P., vëllezërit e tij D.P. dhe F.P., si dhe nipin i tij, shtetasin A.P.

3. Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Pukë ka paraqitur para Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Pukë kërkesat për vleftësimin e ligjshëm të arrestit dhe ka kërkuar caktimin e masës së sigurimit për të arrestuarit.

4. Shtetasi P.P. ka qenë në spital për shkak të plagëve të marra gjatë protestës dhe Gjykata e Rrethit Gjyqësor Pukë ka caktuar ndaj tij masën e sigurimit “Arresti në shtëpi”.

5. Në datën 14.11.2013, shtetasi P.P. ka paraqitur kallëzim penal, duke pretenduar se kishte paguar për ndryshimin e masës së sigurimit të tij dhe për ndryshimin e masës së sigurimit të dhënë për familjarët e tij.

6. Gjithashtu, në një emision televiziv janë shfaqur disa filmime që krijojnë dyshimin për përfshirjen në një aferë korruptive të disa personave, përfshirë kërkuesin.

7. Në datën 15.11.2013, Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë ka regjistruar procedimin penal nr. 6390 për veprën penale “Korrupsioni pasiv i gjyqtarëve dhe funksionarëve të tjerë të organeve të drejtësisë”, kryer në bashkëpunim, të parashikuar nga nenet 319, shkronja “ç” e 25 të Kodit Penal (KP), si dhe veprën penale “Korrupsioni aktiv i funksionarëve të lartë shtetërorë ose të zgjedhurve vendorë”, të parashikuar nga neni 245/1, pika 2, i KP-së, në ngarkim të disa shtetasve, përfshirë kërkuesin Pëllumb Prençi.

8. Ky procedim penal është dërguar për gjykim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, e cila, me vendimin nr. 69, datë 02.04.2014, ka vendosur: “*Shpalljen e moskompetencës tokësore të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për gjykimin e çështjes penale dhe dërgimin e akteve Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër, si gjykatë kompetente.*”.

9. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Shkodër ka veçuar çështjen për kërkuesin Pëllumb Prençi, pasi të pandehurit e tjerë kanë kërkuar që çështja ndaj tyre të gjykohet me procedurën e gjykimit

të shkurtuar. Gjatë gjykimit gjykata ka pranuar kërkesën e këtij të pandehuri për shqyrtimin e saj me procedurën e gjykimit të shkurtuar.

10. Në përfundim të gjykimit, Gjkata e Rrethit Gjyqësor Shkodër, me vendimin nr. 998 (4968), datë 04.12.2015, ka vendosur: *“Deklarimin fajtor të të pandehurit Pëllumb Prençi për veprën penale të “Korrupsioni pasiv i gjyqtarëve, prokurorëve e funksionarëve të tjerë të organeve të drejtësisë”, dhe në bazë të neni 319/ç e 25 të KP-së e dënon me 3 (tre) vjet burgim. Në zbatim të nenit 406 të Kodit të Procedurës Penale (KPP) e dënon të pandehurin Pëllumb Prençi përfundimisht me 2 vjet burgim.”*. Kundër këtij vendimi ka ushtruar ankim kërkuesi.

11. Gjkata e Apelit Shkodër, me vendimin nr. 382, datë 23.09.2016, ka vendosur: *“Lënien në fuqi të vendimit nr. 998 (4968), datë 04.12.2015 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër, me këtë ndryshim në pikën 3 të dispozitivit të tij: Në vuajtjen e dënimit për të pandehurin Pëllumb Prençi do të mbahet në konsideratë përlllogaritja e bërë në vendimin penal nr. 14/737 datë 24.02.2016 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër.”*. Kundër këtij vendimi kërkuesi ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë.

12. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2022-964, datë 26.07.2022, ka vendosur mospranimin e rekursit, me arsyetimin se në të nuk është parashtruar asnjë shkak ligjor nga ato që parashikon neni 432 i KPP-së.

13. Në datën 21.11.2022, kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjkata) me ankim kushtetues individual sipas objektit të kërkesës.

II

Pretendimet e kërkuessit

14. **Kërkuesi** ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt, në drejtim të:

14.1. *Së drejtës së aksesit e lidhur me të drejtën e ankimit*, pasi Gjkata e Lartë, edhe pse rekursi është paraqitur në vitin 2016, i referohet dispozitës procedurale në fuqi në kohën e shqyrtimit të tij, në kundërshtim me pikën 2 të dispozitës kalimtare të ligjit nr. 41/2021 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 7905, datë 21.03.1995 “Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar”. Pavarësisht se çështja është shqyrtuar në dhomën e këshillimit, mosshqyrtimi i themelit të rekursit ka bërë që pretendimet e kërkuessit të ngelen pa përgjigje. Në këtë mënyrë është cenuar edhe e drejta për një ankim real dhe efektiv.

- 14.2. *Parimit të gjykatës së caktuar me ligj*, pasi vendimi nr. 659, datë 02.04.2014 i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për shpalljen e moskompetencës tokësore është absolutisht i pavlefshëm, për arsye se është dhënë në mungesë të kërkuarit. Trupat gjykues në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Shkodër janë caktuar në kundërshtim me vendimin nr. 319, datë 03.05.2013 të Këshillit të Lartë të Drejtësisë (KLD) “Për kriteret dhe mënyrën e delegimit të gjyqtarëve për shqyrtimin e një çështje gjyqësore”, pasi janë deleguar gjyqtarë nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, megjithëse nuk ishin konsumuar ata të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër.
- 14.3. *Parimit të paanshmërisë*, pasi gjyqtarja A.Ll. që ka shqyrtuar në shkallë të parë kërkesën për përjashtimin e gjyqtarit B.H., edhe pse i është kërkuar të jepte dorëheqjen, ka vazhduar gjykimin, çka e ka bërë procesin të parregullt. Edhe trupi gjykues që ka shqyrtuar themelin e çështjes ka qenë haptazi i njëanshëm, duke mbajtur qëndrim në favor të akuzës, pasi disa nga kërkesat e paraqitura nga kërkuari janë rrëzuar pa bazë ligjore, kurse për shumicën e tyre nuk është shprehur me vendim.
- 14.3.1. Trupi gjykues i Gjykatës së Apelit Shkodër ka shqyrtuar brenda të njëjtit proces penal një apelim të prokurorit, për të cilin ka disponuar me vendimin nr. 120, datë 17.06.2016. Rrethanat e çështjes në këto vendime janë të njëjta dhe bazohen mbi të njëjtat fakte. Për më tepër, dispozitivi i këtij vendimi është bërë pjesë e dispozitivit të vendimit të themelit. Ajo gjykatë nuk është shprehur për asnjë nga kërkesat e parashtruara, duke shpërfillur të drejtat e kërkuarit. Ajo nuk e ka lexuar fashikullin gjyqësor, por është mjaftuar me vendimin e shkallës së parë dhe konkluzionet e prokurorit, duke e paragjykuar çështjen. Gjykata e apelit nuk ka marrë në shqyrtim pretendimet në lidhje me procedurën e gjykimit të shkurtuar, bazuar në vendimin unifikues të Gjykatës së Lartë, dhe nuk ka arsyetuar se pse duhej dhe është aplikuar gjykimi i shkurtuar, duke qenë se ka pasur pretendime për pavlefshmëri dhe papërdorshmëri të provave, nga të cilat kërkuari nuk ka hequr asnjëherë dorë.
- 14.4. *Standardit të arsyetimit të vendimit*, pasi Gjykata e Rrethit Gjyqësor Shkodër dhe Gjykata e Apelit Shkodër nuk kanë arsyetuar se përse është aplikuar procedura e gjykimit të shkurtuar, në situatën që kërkuari nuk ka hequr dorë nga kërkesat për pavlefshmëri dhe papërdorshmëri aktesh, të ngritura si në fazën e kërkesave

paraprake, parashtrimet hyrëse, ashtu edhe në konkluzione. Provat e administruara, edhe nëse do të vlerësoheshin si të përdorshme, nuk tregojnë se kërkuesi ka konsumuar ndonjë fakt penal, por tregojnë se persona të tjerë mund të kenë konsumuar fakte penale. Të vetmet prova që mund të ketë përdorur gjykata për të fajësuar kërkuesin janë videofilmimet ndërmjet shtetasit P.P. dhe shtetaseve L.Sh. dhe M.K., që e reduktojnë fuqinë e tyre provuese vetëm në një përgojim që bashkëbiseduesit i bëjnë një personi të tretë, që nuk është i pranishëm. Fuqia provuese e tyre mohohet edhe nga një sërë vendimesh të formës së prerë të dhëna për të bashkëpandehurit e tjerë, ku në asnjërin prej tyre nuk pranohet e vërtetë ajo çka pretendon prokurori.

14.4.1. Vendimi përmban të dhëna të pavërteta dhe gabime thelbësore, të tilla, si: mbështetja e tij në deklaratat gjatë hetimeve, referenca të gabuara për kompetencën e gjykatës, akuza të reja në drejtim të kërkuesit etj. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Shkodër e ka dënuar kërkuesin edhe në bazë të nenit 25 të KP-së që parashikon bashkëpunimin, pa përcaktuar se cili ka qenë bashkëpunëtori në kryerjen e veprës penale, kur asnjë nga të bashkëpandehurit e tjerë nuk është dënuar në bazë të kësaj dispozite. Në kohën që janë bërë videoregjistrimet e emisionit televiziv, kërkuesi ka qenë duke kryer lejen e pagueshme vjetore dhe nuk ka pasur asnjë kontakt fizik ose me telefon me personat e tjerë të bashkëpandehur.

14.4.2. Ky parim është cenuar edhe nga gjykata e apelit, e cila nuk ka shqyrtuar themelin e pretendimeve të paraqitura në ankim dhe nuk u ka dhënë atyre përgjigje përfundimtare. Ajo nuk ka analizuar shkeljet procedurale të kryera gjatë hetimit dhe gjatë gjykimin në shkallë të parë, si dhe ka anashkaluar të gjitha pretendimet e ngritura në ankim dhe në parashtrime për shkeljet e procesit të rregullt, duke mos u kthyer përgjigje atyre. Vendimi karakterizohet nga mungesa totale e arsytimit lidhur me fajësinë e kërkuesit, është alogjik, i parregullt në formë dhe përmbajtje. Gjykata nuk i ka dhënë përgjigje pretendimeve për gjykatën e caktuar me ligj, në lidhje me shkeljet në formimin e trupit gjykues të themelit ose për përbërjen e trupave gjykues që kanë shqyrtuar kërkesat për përjashtimin e gjyqtarëve, për gjykimin e çështjes brenda afateve të arsyeshme, për pavlefshmërinë absolute/relative ose

papërdoshmërinë e akteve të hetimit paraprak dhe të provave, si dhe për rrethanën e kryerjes së veprës penale në bashkëpunim.

14.4.3. Edhe Gjykata e Lartë nuk e ka shqyrtuar themelin e pretendimeve të ngritura në rekurs, edhe pse ato kishin të bënin me të drejtën për proces të rregullt në gjykatat e zakonshme, në drejtim të ligjshmërisë së formimit të trupit gjykues, deklarimin fajtor mbi bazën e të dhënave të mbledhura në mënyrë të paligjshme, mungesën e arsytimit të vendimeve të gjykatave, shqyrtimin e çështjes me procedurën e gjykimit të shkurtuar apo përdorimin e të dhënave të rreme.

14.5. *Parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*, pasi, megjithëse kërkuesi ka kërkuar plotësimin e fashikullit gjyqësor me disa prova, të cilat duhet t'i nënshtroheshin ekspertizës ligjore për autenticitetin dhe originalitetin e tyre, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Shkodër nuk i ka pranuar këto kërkesa, shkelje të cilat nuk janë analizuar nga Gjykata e Apelit Shkodër.

14.6. *Së drejtës për t'u mbrojtur*, pasi në kërkesat paraprake në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Shkodër është kërkuar shtyrja e seancës për t'u konsultuar me një avokat dhe për përgatitjen e kërkesave me shkrim, të cilat janë rrëzuar. Shpallja e vendimit është bërë nga ajo gjykatë në mungesë të kërkuesit, edhe pse mungesa ka qenë për shkaqe të ligjshme, pasi ai ka qenë i sëmurë me raport mjekësor. Në seancë është shpallur vetëm dispozitivi i vendimit dhe jo vendimi i arsytuar.

14.7. *Parimit të prezumimit të pafajësisë*, pasi gjykatat e kanë mbështetur vendimmarrjen në prova që nuk kanë asnjë fuqi provuese, në qëndrimin e mbajtur nga kërkuesi në seancën gjyqësore të datës 04.09.2013 për zëvendësimin e masës së sigurimit të shtetasit A.P. ku ai ishte prokuror i çështjes, dëshmitë e personave të tjerë të akuzuar, procesverbalin për përgjime ambientale etj. Gjykata e apelit vendimmarrjen e saj për të provuar fajësinë në ngarkim të kërkuesit e ka bazuar në disa të ashtuquajtura prova, por që nuk kanë asnjë fuqi provuese ndaj tij. Edhe pse janë pasqyruar literalisht në vendim, disa prej tyre nuk kuptohet qartë dhe saktë sa janë dhe cilat janë. Qëndrimi i kërkuesit si prokuror i çështjes nuk përbën provë në kuptim të nenit 149 të KPP-së dhe është në kundërshtim me nenin 152 të këtij kodi. Përkundrazi, qëndrimi i tij ka qenë i drejtë dhe i bazuar në prova e në ligj. Videoregjistrimi i bisedës mes shtetasit P.P. dhe shtetaseve L.Sh. dhe M.K. nuk

është provë tipike e marrë nga burimet e parashikuara me ligj. Meqenëse ajo është e prejardhur duhej të konfirmohej nga prova verbale origjinale, pra thëniet e shtetasit Sh.Ll. që jo vetëm nuk e konfirmojnë, por e mohojnë fuqinë provuese të saj.

14.8. *Së drejtës për mos t'u deklaruar fajtor mbi bazën e provave të mbledhura në mënyrë të paligjshme*, pasi në procesin penal në ngarkim të kërkuesit janë përdorur regjistrime private audio-video pa pasur ndonjë CD të tyre, pa vërtetuar autenticitetin dhe origjinalitetin, pa pasur mjetin me të cilin janë kryer regjistrimet, pa u transkriptuar e gjithë përmbajtja nga ekspertë të fushës. Veprimtaria procedurale e zhvilluar nga prokuroria gjatë hetimeve parapake është nul. Përveç pavlefshmërisë së akteve procedurale, të gjitha provat e administruara në hetimin paraprak janë të papërdorshme ligjërisht sipas nenit 151, pika 4, të KPP-së ose sepse nuk janë marrë prej burimesh të ligjshme, ose nuk janë marrë sipas procedurës së parashikuar në ligj, ose për shkak se nuk janë prova në kuptim të neneve 149 dhe 150 të KPP-së.

14.8.1. Ky parim është cenuar edhe sepse janë pranuar si prova të vlefshme ato ku haptazi është provokuar veprimi kriminal nga ana e bashkëpunëtorit të drejtësisë P.P. Gjykata e apelit përmend dëshmitë e disa dëshmitarëve, por vetëm ka shënuar emrat e tyre në vendim dhe nuk ka ardhur në dijeni lidhur me përmbajtjen e këtyre akteve. Nga përmbajtja e këtyre dëshmime nuk rezulton ndonjë deklaram inkriminues ndaj kërkuesit. Edhe në deklaramet e tij, shtetasi P.P. nuk shprehet apo deklaron që t'i ketë ofruar, propozuar, dhënë ose premtuar ndonjë shpërblim a përfitim të parregullt kërkuesit ose që ky i fundit të ketë kërkuar, marrë ose pranuar një të tillë. Deklaramet e tij nuk janë mbështetur në prova të tjera, për më tepër ato nuk vlejnë si provë, pasi ai është i bashkëpandehur. Deklaramet e këtij shtetasi të datave 14.11.2013 dhe 02.12.2013, si dhe ato të shtetases B.P., të datës 03.12.2013, janë të pavlefshme dhe të papërdorshme, pasi këta persona janë të bashkëpandehur në procedimin penal nr. 6390/2013, si të tillë nuk mund të pyeten si dëshmitarë.

14.8.2. Deklaramet e shtetasit J.P., të datës 18.12.2013, janë të pavlefshme dhe të papërdorshme, pasi nuk përbëjnë provë dhe nuk mund të përdoren si dëshmi, duke qenë se në cilësinë e të dyshuarit ai mund të mos japë të dhëna të sakta.

Kurse deklarimet e këtij shtetasi, të datës 18.12.2013, dhe të shtetasit N.P., të datës 03.12.2013, janë të pavlefshme e të papërdorshme si dëshmi, pasi janë marrë në kundërshtim me nenet 37 dhe 158, pika 1, shkronja “a”, të KPP-së. Atyre nuk u është bërë e njohur e drejta për të mos dhënë deklarime, pasi të afërm të tyre janë të dyshuar për një vepër penale në lidhje me çështjen. Këto deklarime nuk gjejnë mbështetje në prova të tjera, duke qenë se në deklarimet e tyre shtetasit L.Sh. dhe M.K. kanë mohuar çdo fakt penal. Këto dëshmi janë indirekte dhe nëse nuk mbështeten në dëshminë direkte janë të papërdorshme sipas nenit 154, pikat 1 dhe 2, të KPP-së. Duke qenë se edhe shtetasi P.P. i referohet asaj çfarë ka mësuar nga të tjerët, por që nuk i konfirmojnë thëniet e tij, deklarimet e tij janë të papërdorshme për të vërtetuar akuzën. E njëjta gjë vlen edhe për thëniet e shtetasve B.P. dhe J.P.

- 14.8.3. Mungesa e fuqisë provuese e deklarimeve të shtetasve P.P., L.Sh. dhe M.K. të regjistruara audio-video rezulton edhe nga vendimet gjyqësore të formës së prerë në ngarkim të tyre. Këta shtetas jo vetëm që nuk janë dënuar për veprën penale të korrupsionit në bashkëpunim, por në vendim nuk përmendet që të kenë kërkuar ose marrë para në emër të kërkuarit.
- 14.8.4. Fuqia provuese e deklarimeve vihet në diskutim edhe për faktin se ato janë prova atipike verbale, pra thënie, hamendësime, opinione dhe vlerësime që nuk paraqesin asnjë fakt penal në ngarkim të kërkuarit dhe nuk përbëjnë provë. Gjykata e apelit ka pranuar si provë “raportin e vëzhgimit për veprimet e kryera”, i cili është i kundërligjshëm dhe i pavlefshëm, pasi mungon vendimi i prokurorit për përgjimin në vende publike. Kërkuari në atë kohë nuk ka qenë i dyshuar, pasi emri i tij është shënuar në regjistrin e veprave penale më 26.11.2013.
- 14.8.5. Në lidhje me vëzhgimin e fshehtë të datës 25.11.2013 janë kryer përgjime brenda ambienteve të prokurorisë pa vendim gjyqësor, çka është e ndaluar në bazë të nenit 36, pika 8, të rregullores për organizimin dhe funksionimin e prokurorisë së rrethit Pukë. Procesverbali për përgjimet ambientale të datës 27.11.2013, edhe pse nuk paraqet asnjë fakt penal në ngarkim të kërkuarit, është i papërdorshëm si provë, pasi rrjedh nga një akt procedural absolutisht i pavlefshëm, sipas nenit 221 të KPP-së dhe udhëzimit të Prokurorit të

Përgjithshëm nr. 1, datë 21.04.2006 “Për përgjimet”. Përgjimet e realizuara me pjesëmarrës shtetasin P.P. janë bërë mbi bazën e vendimit të prokurorit për lejimin e kryerjes së veprimeve simuluese dhe nga rezultati i tyre konstatohet se ai shtetas ka provokuar aktin kriminal. Në momentin që është miratuar vendimi i prokurorit për lejimin e kryerjes së veprimeve simuluese të datës 18.11.2013 nuk ka pasur person të dyshuar.

14.9. *Së drejtës për t’u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm*, pasi kërkesa për konstatimin e shuarjes së masës së sigurimit është dorëzuar në gjykatë më 17.12.2014 dhe është gjykuar më 11.09.2015, edhe pse kishte të bënte me heqjen e lirisë personale. Në lidhje me gjykimin e çështjes në themel, pavarësisht se është proceduar me gjykim të shkurtuar, procesi ka zgjatur mbi 1 vit e 8 muaj, madje në periudhën 13.02.2015 - 11.09.2015 nuk është zhvilluar asnjë seancë gjyqësore. Ndarja e çështjes është bërë më 13.02.2015 dhe formimi i trupit gjykues pas rreth 4 muajsh, kurse referuar datës kur është çelur seanca gjyqësore, datë 11.09.2015, janë rreth 7 muaj. Po kështu, rekursi në Gjykatën e Lartë është regjistruar në datën 02.11.2016 dhe është shqyrtuar më 26.07.2022, pra pas rreth 6 vjetësh nga paraqitja e tij, duke shkelur jo vetëm nenin 435 të KPP-së, por edhe nenin 399/2 të Kodit të Procedurës Civile (KPC).

III

Vlerësimi i Kolegjit

A. Për legjitimimin e kërkesës

15. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me inicimin e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës. Kriteret për

pranueshmërinë e ankimit kushtetues individual janë të natyrës kumulative, në kuptimin që ato duhet të plotësohen njëkohësisht. Për pasojë, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkuesi të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjyqimit kushtetues.

16. Kolegji, në këndvështrim të verifikimit të plotësimi të këtyre kriterëve, vlerëson se kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor në të cilën janë dhënë vendimet objekt kundërshtimi, për rrjedhojë është bartës i të drejtave kushtetuese të pretenduara të cenuara.

17. Për sa i takon *shterimit të mjeteve juridike*, Gjykata në praktikën e saj ka pranuar se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, individ mund t’i drejtohet asaj për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive. Kjo nënkupton që ankuesi duhet të shfrytëzojë në rrugë normale mjetet juridike, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Shterimi i mjeteve përbën parakusht që duhet përmbushur nga kërkuesi, i cili para se t’i drejtohet Gjykatës duhet të vërtetojë se ka përdorur të gjitha mjetet ligjore të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura (*shih vendimin nr. 38, datë 25.04.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Kërkuesi ka pretenduar cenimin e së drejtës për t’u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm në procesin penal të zhvilluar në gjykatën e shkallës së parë dhe në Gjykatën e Lartë. Rezulton se me ndryshimet që i janë bërë KPC-së me ligjin nr. 38/2017 (të cilat kanë hyrë në fuqi në datën 05.11.2017) është përcaktuar se çfarë do të konsiderohen afate të arsyeshme (*neni 399/2*), çfarë do të konsiderohet shpërblim i drejtë (*neni 399/3*), cila është gjykata kompetente për shqyrtimin e kërkesës për konstatimin e shkeljes dhe përshpejtimin e procedurave (*nenet 399/4 dhe 399/6*), rregullat për gjykimin e kërkesës (*neni 399/7*) etj. Për rrjedhojë, ligji procedural ka parashikuar mjete ligjore efektive, me qëllim që individit t’i garantohet mbrojtja efektive në lidhje me pretendimet për cenimin e së drejtës për gjykimin brenda një afati të arsyeshëm apo edhe për ekzekutimin e vendimit të formës së prerë brenda një afati të arsyeshëm. Edhe pse gjatë gjyqimit të kërkuesit në shkallë të parë këto mjete nuk ishin në fuqi, në kohën që çështja ka qenë e regjistruar dhe në pritje për shqyrtim në Gjykatën e Lartë, kërkuesi kishte të gjitha mundësitë dhe mjetet ligjore që të kërkonte konstatimin e cenimit të afatit të arsyeshëm të shqyrtimit të çështjes dhe përshpejtimin e procedurave në atë gjykatë. Referuar akteve

bashkëlidhur kërkesës dhe përmbajtjes së saj, nuk rezulton që ai të ketë përdorur këto mjete ligjore, për rrjedhojë në lidhje me këtë pretendim konsiderohet se nuk ka shteruar mjetet juridike.

19. Kërkuesi legjitimohet *ratione temporis*, pasi i është drejtuar Gjykatës në datën 21.11.2022, ndërsa vendimi gjyqësor më i fundit që kundërshtohet prej tij është dhënë nga Gjykata e Lartë në datën 26.07.2022. Për pasojë, kërkesa është paraqitur brenda afatit ligjor 4-mujor, të përcaktuar nga neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000.

20. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, pasi gjykata e shkallës së parë nuk ka pranuar kërkesat për plotësimin e fashikullit gjyqësor me disa prova që duhej t'i nënshtroheshin ekspertizës ligjore për autenticitetin dhe origjinalitetin e tyre. Ai ka pretenduar edhe cenimin e së drejtës për të mos u deklaruar fajtor mbi bazën e provave të mbledhura në mënyrë të paligjshme, si dhe të parimit të prezumimit të pafajësisë, për shkak se provat ku janë bazuar gjykatat për deklarimin fajtor dhe dënimin e tij janë të pavlefshme dhe të papërdorshme.

21. Kolegji, bazuar në vendimet gjyqësore që kanë shqyrtuar çështjen penale në ngarkim të kërkuesit, konstaton se në seancë gjyqësore në gjykatën e shkallës së parë ai ka paraqitur kërkesë me shkrim, në kuptim të nenit 403 të KPP-së, sipas përmbajtjes së saj në kohën e shqyrtimit të çështjes, për aplikimin e ritit të gjykimit të shkurtuar. Gjykata e shkallës së parë, pasi ka dëgjuar mendimin e prokurorit, i cili ka qenë dakord me kërkesën, ka vlerësuar se çështja mund të zgjidhet në gjendjen që janë aktet ndaj ka vendosur pranimin e kërkesës (*shih faqen 2 të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër*).

22. Sipas dispozitave procedurale në fuqi në momentin e gjykimit të çështjes së kërkuesit, gjykata e shqyrton kërkesën për gjykim të shkurtuar përpara se të fillojë shqyrtimi gjyqësor dhe kur çmon se çështja mund të zgjidhet në gjendjen që janë aktet, vendos të pranojë gjykimin e shkurtuar. Në të kundërt, ajo e refuzon kërkesën dhe vazhdon me gjykim të zakonshëm. Ky vlerësim konsiston në bindjen e brendshme të gjyqtarit. Edhe Gjykata, në jurisprudencën e saj, ka vlerësuar se gjykimi i shkurtuar nuk realizohet automatikisht vetëm me kërkesën e të pandehurit, por kërkon edhe miratimin e gjyqtarit dhe në rast se ai ka dyshime mbi këtë vlerësim, kjo mjafton që të rrëzojë kërkesën e të pandehurit për të proceduar me gjykim të posaçëm dhe të vazhdojë gjykimin me procedurën e zakonshme, duke respektuar parimet e procesit të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 6, datë 26.02.2013; nr.14, datë 26.03.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Në këndvështrimin kushtetues, gjykimi i shkurtuar është një gjykim i posaçëm, i cili konsiston në heqjen dorë në mënyrë të vullnetshme dhe eksplicite nga i pandehuri nga disa

aspekte themelore të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, të tilla, si, parimi i barazisë së armëve dhe ai i formimit të provës në kontradiktoritet, në këmbim të një sërë avantazheve që atij i garantohen nga legjislacioni i brendshëm, pra për të përfituar një ulje të dënimit. Por, që të merret në konsideratë kjo heqje dorë, duhet që ajo të jetë e shprehur në mënyrë eksplicite dhe të jetë e shoqëruar me një minimum garancish (*shih vendimin nr. 4, datë 10.02.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Kolegji vëren, fillimisht, se kërkuesi është kontradiktor në kërkimet e tij, pasi pavarësisht sa ka pretenduar se nuk duhej të ishte aplikuar gjykimi i shkurtuar, është shprehur, gjithashtu, se në çështjen penale në ngarkim të tij, gjykata ndodhej para rastit kur aktet e përfshira në fashikullin gjyqësor, të dorëzuar nga prokuroria sipas nenit 332 të KPP-së, janë të gjitha të pavlefshme dhe të papërdorshme dhe nuk ekzistonte asnjë mundësi për riparimin e tyre, ndaj ajo mund të dispononte zgjidhjen e çështjes me procedurën e gjykimit të shkurtuar. Sipas tij, edhe sikur gjykata të procedonte me gjykim të zakonshëm, ajo do të ishte e detyruar të vendoste mospranimin për shqyrtim ose rrëzimin e të gjitha provave të kërkuara nga prokurori, për shkak të pavlefshmërive dhe papërdoshmërive së akteve të hetimit.

25. Bazuar në aktet bashkëlidhur kërkesës, Kolegji vëren se kërkuesi ka kërkuar që të gjykohej me procedurën e gjykimit të shkurtuar në gjendjen që janë aktet e grumbulluara gjatë hetimeve paraprake, duke hequr dorë në mënyrë të vullnetshme edhe nga disa të drejta të të pandehurit gjatë procesit penal, si më sipër. Në ankimin kushtetues individual kërkuesi ka pretenduar, gjithashtu, se ai është pyetur nga gjykata në lidhje me kontradiktën mes parashtrimeve për pavlefshmëri dhe papërdorshmëri të provave dhe kërkesës për gjykim të shkurtuar, megjithatë nga përmbajtja e vendimeve gjyqësore dhe nga përmbajtja e kërkesës, nuk rezulton që ai të ketë kërkuar revokimin e vendimit për gjykimin e shkurtuar dhe shqyrtimin e çështjes sipas procedurës së gjykimit të zakonshëm. Po kështu, nuk konstatohet që kërkuesi të ketë qenë në pamundësi për të kërkuar që çështja e tij të shqyrtohej me gjykim të zakonshëm, në mënyrë që t'ia nënshtrohte provat debatit gjyqësor në vështrim të parimit të kontradiktoritetit, apo që të paraqiste në gjykim prova në mbështetje të pretendimeve të tij për pafajësinë në kryerjen e veprës penale për të cilën ishte akuzuar. Për sa kohë që kërkuesi, në mënyrë të vullnetshme, ka hequr dorë nga procesi i formimit dhe debatimit të provës në gjykim, ai nuk mund t'i ngrejë këto pretendime në gjykimin kushtetues, për rrjedhojë ai nuk legjitimohet *ratione materiae* për pretendimet që lidhen me administrimin e provave në gjykim dhe ato për cenimin e

së drejtës për mos t'u deklaruar fajtor mbi bazën e provave të mbledhura në mënyrë të paligjshme dhe të parimit të prezumimit të pafajësisë.

26. Kërkuesi ka pretenduar edhe cenimin e së drejtës së mbrojtjes, pasi kërkesat paraprake të parashtruara në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Shkodër për shtyrjen e seancës për t'u konsultuar me një avokat dhe përgatitjen e kërkesave me shkrim janë rrëzuar. Po kështu, sipas tij, shpallja e vendimit është bërë nga gjykata në mungesë të kërkuesit, edhe pse kjo mungesë ka qenë për shkaqe të ligjshme, pasi ka qenë i sëmurë me raport mjekësor. Në atë seancë është shpallur vetëm dispozitivi i vendimit dhe jo vendimi i arsyetuar.

27. Kolegji vlerëson se në lidhje me këto pretendime kërkuesi nuk ka arritur të provojë cenimin që ka ardhur për këtë shkak në të drejtat e tij kushtetuese. Gjykata është shprehur se jo çdo shkelje e rregullave procedurale e bën procesin të parregullt, në aspektin e shkeljes së të drejtave kushtetuese, dhe se ndikim të drejtpërdrejtë në një proces ligjor kanë ato shkelje thelbësore, vërtetimi i të cilave do të cenonte të drejtat dhe liritë themelore të individit (*shih vendimet nr. 38, datë 02.12.2021; nr. 71, datë 13.11.2017 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjatë shqyrtimit të pretendimeve për të drejtën për proces të rregullt nuk mjafton vetëm konstatimi i shkeljes procedurale, por duhet të analizohet karakteri i saj, pasojat që kanë ardhur për kërkuesin dhe për interesat që ai përfaqëson (*shih vendimin nr. 38, datë 02.12.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, kërkuesi nuk ka arritur të argumentojë se për shkak të rrëzimit të kërkesave të tij gjatë parashtrimit të kërkesave paraprake, ai është vënë në pamundësi të ushtrojë të drejtën e mbrojtjes gjatë procesit penal të gjykimit të themelit të çështjes. Edhe në lidhje me pretendimin se shpallja e vendimit është bërë në mungesë të tij, kërkuesi nuk ka arritur të provojë se ky fakt e ka vënë atë në pamundësi të njihet me vendimin e arsyetuar ose që të ushtrojë të drejtën e ankimit brenda afatit ligjor.

28. Në lidhje me pretendimet e tjera të parashtruara në kërkesë, që kanë të bëjnë me të drejtën e aksesit, gjykimin nga një gjykatë e caktuar me ligj, parimin e paanshmërisë dhe standardin e arsyetimit të vendimit, Kolegji vlerëson se ato *prima facie* janë të tilla që bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues, për rrjedhojë do të analizohen në vijim.

B. Për pretendimin e cenimit të së drejtës së aksesit të lidhur me të drejtën e ankimit

29. Sipas kërkuesit, rekursi në Gjykatën e Lartë është paraqitur në vitin 2016, bazuar në nenin 432 të KPP-së së kohës, ndërsa ajo i referohet dispozitës procedurale në fuqi në kohën e shqyrtimit të tij, në kundërshtim me pikën 2 të dispozitës kalimtare të ligjit nr. 41/2021.

Pavarësisht se çështja është shqyrtuar në dhomën e këshillimit, mosshqyrtimi i themelit të rekursit ka bërë që pretendimet e kërkuarit të ngelen pa përgjigje. Në këtë mënyrë është cenuar edhe e drejta për një ankim real dhe efektiv.

30. Në nenin 42, pika 2, të Kushtetutës parashikohet se kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe interesave të tij kushtetues dhe ligjorë ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Kjo dispozitë sanksionon të drejtën për gjykim, ku e drejta e aksesit, që është e drejta për të vënë në lëvizje gjykatën, përbën një aspekt të saj. Ajo u garanton subjekteve të cenuara të drejtën t'i drejtohen një gjykate, e cila do t'i dëgjojë pretendimet e tyre dhe do të shpallë një vendim pas një gjykimi të drejtë dhe publik. Kjo e drejtë e individit nuk përfshin vetëm të drejtën për të filluar një proces, por edhe të drejtën për të pasur, nga ana e gjykatës, një zgjidhje përfundimtare për mosmarrëveshjen objekt gjykimi, pasi aksesit në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal (*shih vendimet nr. 52, datë 14.11.2014; nr. 6, datë 26.02.2013; nr. 4, datë 23.02.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Mohimi i së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare prej saj për pretendimet e ngritura, përbën cenim të së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimin nr. 12, datë 09.03.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

31. Në lidhje me shqyrtimin e çështjes në dhomën e këshillimit në Gjykatën e Lartë, në jurisprudencë konstante Gjykata ka theksuar se veprimtaria seleksionuese e dhomës së këshillimit nuk është shkelje e së drejtës së palëve për t'iu drejtuar gjykatës, por një veprimtari e domosdoshme në funksion të aksesit në gjykatë vetëm të atyre çështjeve që i parashikon ligji, duke lënë jashtë përzgjedhjes kërkesat e paarsyeshme dhe haptazi të pambështetura në ligj (*shih vendimet nr. 52, datë 14.11.2014; nr. 25, datë 10.06.2011; nr. 4, datë 25.02.2009 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata ka theksuar, gjithashtu, se vetëm kur janë të pranishme pretendime që kanë të bëjnë me shkeljen e parimeve themelore të procesit gjyqësor, si dhe kur këto pretendime gjejnë pasqyrim në materialet e çështjes, atëherë vendimi i Kolegjit për mospranimin e rekursit vë në dyshim të drejtën për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 22, datë 06.06.2011; nr. 19, datë 19.07.2005 të Gjykatës Kushtetuese*).

32. Gjykata në mënyrë të vazhdueshme ka theksuar se përveç rasteve kur parashikohet shprehimisht ndryshe, ligji procedural zbatohet menjëherë në përputhje me parimin *tempus regit processum*. Në të drejtën procedurale, ndryshe nga ajo materiale, ligji i ri ka fuqi edhe për çështjet që janë në gjykim, me përjashtim të rastit kur vetë ai shprehet ndryshe (*shih vendimet nr.*

3, datë 11.02.2021; nr. 11, datë 23.04.2009 të Gjykatës Kushtetuese). Kolegji vëren se në nenin 432 të KPP-së janë parashikuar shkaqet për të cilat mund të paraqitet rekurs, kurse në nenin 433 të Kodit parashikohet: “1. Rekursi nuk pranohet në qoftë se bëhet për shkaqe të ndryshme nga ato që lejon ligji, si dhe kur Gjykata e Lartë çmon se çështja nuk duhet të shqyrtohet prej saj, sipas përcaktimeve të paragrafit 1, të nenit 432, të këtij Kodi. 2. Mospranimi i rekursit vendoset nga një trup gjykues me tre gjyqtarë në dhomën e këshillimit.”.

33. Duke iu rikthyer rastit konkret, Kolegji vëren se Gjykata e Lartë është vënë në lëvizje mbi bazën e rekursit të paraqitur nga kërkuesi. Kolegji Penal, pasi ka marrë në shqyrtim shkaqet e parashtruara në rekurs, i ka dhënë përgjigje kërkuesit në lidhje me to, në rastin konkret se nuk janë të tilla nga ato që parashikon neni 432 i KPP-së. Vetëm fakti që rekursi është shqyrtuar në dhomën e këshillimit nuk është i tillë që të vërë në dyshim respektimin e së drejtës për një proces të rregullt, për sa kohë që Kolegji Penal ka vepruar në përputhje me kompetencat e tij dhe me rregullat procedurale që gjejnë zbatim gjatë kësaj faze të shqyrtimit të çështjes në Gjykatën e Lartë. Në këtë kuptim, Kolegji konstaton se kërkuesit nuk i është cenuar e drejta e aksesit nga Gjykata e Lartë, për rrjedhojë, pretendimi i tij është haptazi i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të gjykatës së caktuar me ligj

34. Kërkuesi ka pretenduar se vendimi nr. 659, datë 02.04.2014 i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, për shpalljen e moskompetencës tokësore dhe kalimin e çështjes për kompetencë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër, është i pavlefshëm, pasi është dhënë në mungesë të kërkuesit. Po kështu, në mbështetje të këtij pretendimi, ai ka pretenduar se caktimi i trupit gjykues në gjykatën e rrethit gjyqësor është bërë në kundërshtim me vendimin nr. 319, datë 03.05.2013 të KLD-së, pasi janë deleguar gjyqtarë nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, megjithëse nuk ishin konsumuar ata të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër.

35. Gjykata ka theksuar se gjykimi nga një gjykatë e caktuar me ligj është një nga elementet e procesit të rregullt ligjor, i sanksionuar në nenin 42 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së. Ky parim në jurisprudencën kushtetuese është trajtuar i lidhur me zgjidhjen e çështjeve nga organe të ngarkuara me ligj për të dhënë drejtësi, të cilat duhet të shqyrtojnë dhe të vendosin për çështje që janë në kompetencë të tyre, gjatë një procesi të zhvilluar sipas një procedure ligjërish të përcaktuar dhe në pajtim me rendin juridik. Gjithashtu, këtë parim Gjykata e ka parë të lidhur ngushtë edhe me përbërjen e trupit gjykues të ngarkuar për shqyrtimin e çdo çështjeje konkrete (shih vendimin nr. 15, datë 11.03.2021 të Gjykatës Kushtetuese).

36. Referuar dispozitave procedurale që rregullojnë kompetencën tokësore, Kolegji vëren se sipas nenit 76 të KPP-së: “1. *Kompetenca tokësore përcaktohet, me radhë, nga vendi ku është kryer ose është tentuar të kryhet vepra penale ose vendi ku ka ardhur pasoja.* 2. *Në qoftë se vendi i treguar në paragrafin 1 nuk dihet, kompetenca i përket, me radhë, gjykatës së vendqëndrimit ose të vendbanimit të të pandehurit.* 3. *Në qoftë se as kështu nuk mund të përcaktohet kompetenca, kjo i përket gjykatës së vendit ku ndodhet prokuroria që ka regjistruar e para veprën penale.* 4. *Rregullat e caktuara në paragrafët e mësipërm zbatohen edhe gjatë hetimit paraprak.”.* Sipas nenit 78 të KPP-së, “1. *Procedimet, në të cilat një gjyqtar ose prokuror merr cilësinë e të pandehurit ose të personit të dëmtuar nga vepra penale, që sipas normave të këtij kreu do të ishin në kompetencën e një gjykate të rrethit, ku gjyqtari ose prokurori ushtron funksionet e tij ose i ushtronte në momentin e ngjarjes, janë në kompetencën e gjykatës që ka kompetencën lëndore dhe ndodhet në qendrën e një rrethi tjetër më të afërt, me përjashtim të rasteve kur në këtë rreth gjyqtari ose prokurori ka ardhur më pas për të ushtruar funksionet e tij.* Në rastin e fundit është kompetente gjykata e një rrethi tjetër më të afërt me atë, në të cilën gjyqtari ose prokurori ushtronte funksionet e tij në momentin e kryerjes së veprës penale.”. Kurse sipas nenit 83 të KPP-së: “1. *Moskompetenca lëndore ngrihet, edhe kryesisht, në çdo gjendje e shkallë të procesit.* 2. *Moskompetenca tokësore dhe ajo që rrjedh nga bashkimi i procedimeve për shkak lidhje, mund të ngrihet ose të kundërshtohet, vetëm para se të ketë filluar shqyrtimi gjyqësor.”.*

37. Kolegji vëren se kërkuesi nuk ka arritur të argumentojë se përcaktimi i kompetencës tokësore në rastin konkret është bërë në kundërshtim me parashikimet procedurale të sipërcituara dhe as se në çfarë mënyrë përcaktimi i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër ka cenuar standardin kushtetues të gjykatës së caktuar me ligj. Kërkuesi e ka lidhur këtë pretendim me mungesën e pranisë së tij gjatë dhënies së vendimit, por edhe në këtë aspekt nuk ka arritur të provojë cenimin e së drejtës për proces të rregullt, në drejtim të pamundësisë së tij për t’u njohur me këtë vendim ose për ta kundërshtuar atë.

38. Në të njëjtën mënyrë, edhe në lidhje me vendimin e KLD-së për delegimin e gjyqtarëve, kërkuesi nuk ka arritur të argumentojë në nivel kushtetues cenimin e kësaj të drejte, pasi pretendimin e tij e ka lidhur vetëm me faktin se në gjykatën e rrethit gjyqësor kishte ende gjyqtarë të paezauruar, por nuk ka parashtuar se në ç’mënyrë bie ndesh kjo me parimet dhe rregullat e delegimit të miratuara nga KLD-ja. Për rrjedhojë, kërkuesi nuk ka parashtuar argumente bindëse në drejtim të ndikimit të drejtpërdrejtë që kjo çështje ka në procesin ligjor apo

cenimit në thelb të të drejtave të tij kushtetuese. Në këtë kuptim, Kolegji vlerëson se pretendimi i kërkuarit për cenimin e parimit të gjykatës së caktuar me ligj është haptazi i pabazuar.

Ç. Për pretendimin e cenimit të parimit të paanshmërisë

39. Sipas kërkuarit, gjyqtarja A.Ll., e cila ka shqyrtuar në gjykatën e shkallës së parë kërkesën për përjashtimin e gjyqtarit B.H., edhe pse i është kërkuar të jepte dorëheqjen, ka vazhduar gjykimin, çka e ka bërë procesin të parregullt. Edhe trupi gjykues që ka shqyrtuar themelin e çështjes ka qenë haptazi i njëanshëm, duke mbajtur qëndrim në favor të akuzës, pasi disa nga kërkesat e paraqitura nga kërkuari janë rrëzuar pa bazë ligjore, kurse për shumicën e tyre nuk është dhënë vendim. Gjyqtarët që kanë marrë pjesë në trupin gjykues që ka shqyrtuar çështjen në Gjykatën e Apelit Shkodër, kanë shqyrtuar brenda të njëjtit proces penal një apelim të prokurorit të çështjes, për të cilin është dhënë vendimi nr. 120, datë 17.06.2016. Rrethanat e çështjes në këto vendime janë të njëjta dhe bazohen mbi të njëjtat fakte dhe, për më tepër, dispozitivi i këtij vendimi është bërë pjesë e dispozitivit të vendimit të themelit. Po kështu, sipas kërkuarit, gjykata e apelit nuk është shprehur për asnjë nga kërkesat e parashtuara, duke shpërfillur të drejtat e tij, duke u mjaftuar me vendimin e shkallës së parë dhe konkluzionet e prokurorit dhe duke mos marrë në shqyrtim pretendimet në lidhje me procedurën e gjyimit të shkurtuar.

40. Gjykata ka theksuar se gjykimi nga një gjykatë e paanshme është një nga elementet e rëndësishme të procesit të rregullt ligjor, i garantuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së. Parimi i paanshmërisë nënkupton mungesën e paragjyimeve nga gjyqtarët për çështjen e shtruar përpara tyre. Një gjykatë duhet të jetë e paanshme jo vetëm formalisht, por edhe në mënyrë të shprehur. E drejta për t'u gjykuar përpara një gjykate kompetente, të pavarur dhe të paanshme, të caktuar me ligj, kërkon që drejtësia jo vetëm duhet të bëhet, por ajo, gjithashtu, duhet të shikohet që bëhet (*shih vendimet nr. 10, datë 12.04.2022; nr. 49, datë 10.07.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

41. Në kuptim të nenit 42, pika 2, të Kushtetutës, respektimi i këtij parimi duhet të verifikohet duke zbatuar dy teste, testin subjektiv, i cili, në thelb, kërkon të provuarit e faktit se bindja personale e një gjyqtari ka ndikuar në vendimin e gjykatës dhe, gjithashtu, testin objektiv, i cili kërkon të provuarit nëse gjyqtari ka ofruar garanci të mjaftueshme për të përjashtuar çdo dyshim të arsyeshëm në këtë drejtim. Në kuptim të testit subjektiv, paanshmëria e gjyqtarëve duhet të prezumohet derisa të provohet e kundërta. Për sa i përket testit objektiv, ai nënkupton se

veç sjelljes personale të çdo anëtari të trupit gjykues, duhet të provohet nëse ka fakte bindëse, të cilat vënë në dyshim paanshmërinë. Në këtë kuadër edhe dukja e jashtme ka rëndësi. Për rrjedhojë, kur vlerësohet nëse në një çështje konkrete ka një arsye të përligjur që rrezikon paanshmërinë e një trupi gjykues, këndvështrimi i atyre që paraqesin këtë pretendim ka rëndësi, por vendimtar mbetet përcaktimi nëse ky dyshim është objektivisht i justifikueshëm (*shih vendimin nr. 49, datë 10.07.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

42. Në lidhje me gjykimin e çështjes së themelit në gjykatën e shkallës së parë, Kolegji vlerëson se vetëm fakti se ajo gjykatë ka rrëzuar kërkesat e kërkuarit gjatë gjyimit, nuk është i mjaftueshëm në nivel kushtetues për të krijuar dyshim të justifikuar për mosrespektimin e parimit të gjyimit nga një gjykatë e paanshme.

43. Në lidhje me pretendimin e cenimit të këtij parimi nga gjyqtarja A.Ll., e cila ka shqyrtuar kërkesën për përjashtimin e gjyqtarit B.H., që ka marrë pjesë në trupin gjykues që e ka shqyrtuar çështjen në themel, Kolegji vëren se, sipas nenit 21, pika 1, të KPP-së, në fuqi në kohën e gjyimit të çështjes së kërkuarit, kërkesa për përjashtim shqyrtohet nga një gjyqtar i së njëjtës gjykatë dhe ndaj këtij vendimi lejohet ankim së bashku me vendimin përfundimtar. Kërkuari nuk ka kundërshtuar vendimin për mospranimin e kësaj kërkeje, por pretendimet e tij i ka bazuar mbi mosrespektimin e parimit të paanshmërisë nga kjo gjyqtare, mbi argumentin se ajo nuk ka dhënë dorëheqjen nga shqyrtimi i kërkesës, por ka vijuar shqyrtimin e saj, duke e ngritur këtë pretendim të shkëputur nga procesi i themelit të çështjes. Kolegji vlerëson se pretendimet që lidhen me shqyrtimin e kërkesës për përjashtim nuk mund të ngrihen në gjykimin kushtetues si pretendimeve të veçanta, të shkëputura nga procesi i themelit, duke mos qenë ai proces autonom nga ky i fundit. Meqenëse kërkesa për përjashtim është një mjet procedural që synon të garantojë gjykimin nga një gjykatë e paanshme dhe e caktuar me ligj, çdo pretendim në lidhje me të duhet të shoqërohet me pasojën që ka ardhur pikërisht në këtë të drejtë kushtetuese gjatë procesit të themelit, ku është shqyrtuar dhe është vendosur për fajësinë e kërkuarit.

44. Në lidhje me pretendimin se gjyqtarët që kanë shqyrtuar çështjen në Gjykatën e Apelit Shkodër kanë shqyrtuar brenda të njëjtit proces penal një apelim të prokurorit të çështjes, Kolegji vëren se paragjykimi eventual për paanshmërinë e gjyqtarit mund të ngrihet në hipotezën kur gjyqtari është shprehur në një procedim tjetër me një vlerësim që ka të bëjë me përmbajtjen e të njëjtit fakt, në lidhje me të njëjtin subjekt. Në shtetin e së drejtës, kërkesa për një gjykim të paanshëm merr rëndësi të veçantë në funksion të besimit në dhënien e drejtësisë, që në shoqëritë demokratike duhet ta krijojnë në çdo rast jo vetëm palët në gjykim, por edhe çdo qytetar i

thjeshtë (shih vendimet nr. 10, datë 12.04.2022; nr. 6, datë 02.03.2018; nr. 46, datë 19.07.2016 të Gjykatës Kushtetuese).

45. Në funksion të respektimit të këtij parimi, neni 15, pikat 1 dhe 2, të KPP-së, në fuqi në kohën e shqyrtimit të kësaj çështjeje në gjykatat e faktit, parashikonte se: “1. Gjyqtari që ka dhënë ose ka marrë pjesë në dhënien e vendimit në një shkallë të procedimit nuk mund të ushtrojë funksionet e gjyqtarit në shkallët e tjera, as të marrë pjesë në rigjykim pas prishjes së vendimit. 2. Nuk mund të marrë pjesë në gjykim gjyqtari që ka vleftësuar masën e sigurimit ose çdo kërkesë tjetër të prokurorit të paraqitur gjatë hetimit paraprak në të njëjtin procedim.”.

46. Në këndvështrim të sa më sipër, Kolegji vëren se kërkuesi ka pretenduar se gjyqtarët I.D. M.M. dhe P.Dh., që kanë dhënë vendimin nr. 382, datë 23.09.2016 të Gjykatës së Apelit Shkodër, me të cilin është lënë në fuqi vendimi nr. 998 (4968), datë 04.12.2015, i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër, kanë qenë pjesë e trupit gjykues që me vendimin nr. 120, datë 17.06.2016 ka vendosur për kërkesën për konstatimin e mosekzekutimit të vendimit, shuarjen e masës së sigurimit “Arresti në shtëpi” të dhënë ndaj tij me vendimin nr. 896, datë 30.12.2013 të Gjykatës së Apelit Tiranë. Për rrjedhojë, gjyqtarët që kanë shqyrtuar themelin e çështjes nuk ndodhen para asnjërit prej ndalimeve të parashikuara nga neni 15, pika 2, i KPP-së, duke qenë se nuk kanë shqyrtuar kërkesa që kanë të bëjnë me vleftësimin e masës së arrestit ose kërkesave të paraqitura gjatë hetimeve paraprake, ndaj nuk mund të vihet në dyshim paanshmëria e tyre gjatë shqyrtimit të themelit të çështjes. Po kështu, nuk rezulton që gjatë shqyrtimit të kërkesës për shuarjen e masës së sigurimit këta gjyqtarë të kenë bërë vlerësime në lidhje me fajësinë e kërkuesit, çka do të vinte në dyshimin respektimin e standardit të paanshmërisë në gjykim në aspektin objektiv. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkuesit për cenimin e parimit të paanshmërisë është haptazi i pabazuar.

D. Për pretendimin e cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit

47. Në këndvështrim të këtij standardi, kërkuesi ka ngritur pretendime në lidhje me procesin gjyqësor në të tria shkallët e gjykimit. Sipas tij, gjykatat nuk kanë arsyetuar se përse është aplikuar procedura e gjykimit të shkurtuar, kur kërkuesi nuk ka hequr dorë nga kërkesat për pavlefshmëri dhe papërdorshmëri aktesh, të ngritura si në fazën e kërkesave paraprake, parashtrimet hyrëse, ashtu edhe në konkluzione. Provat e administruara, edhe nëse do të vlerësoheshin si të përdorshme, nuk tregojnë se kërkuesi ka konsumuar ndonjë fakt penal, por tregojnë se persona të tjerë mund të kenë konsumuar fakte penale. Të vetmet prova që mund të

ketë përdorur gjykata për të fajësuar kërkuesin janë video filmimet ndërmjet shtetasit P.P. dhe shtetaseve L.Sh. dhe M.K., që e reduktojnë fuqinë e tyre provuese vetëm në një përgojim që bashkëbiseduesit i bëjnë një personi të tretë, që nuk është i pranishëm. Sipas kërkuesit, vendimi i gjykatës së shkallës së parë përmban të dhëna të pavërteta dhe gabime thelbësore, të tilla, si: mbështetja e vendimit në deklaratat gjatë hetimeve, referenca të gabuara për kompetencën e gjykatës, akuza të reja në drejtim të kërkuesit etj. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Shkodër e ka dënuar kërkuesin edhe në bazë të nenit 25 të KP-së që parashikon bashkëpunimin, pa përcaktuar se cili ka qenë bashkëpunëtori në kryerjen e veprës penale, kur asnjë nga të bashkëpandehurit e tjerë nuk është dënuar në bazë të kësaj dispozite.

48. Kërkuesi ka pretenduar se ky parim është cenuar edhe nga gjykata e apelit, e cila nuk ka shqyrtuar themelin e pretendimeve të paraqitura në ankim dhe nuk u ka dhënë përgjigje përfundimtare pretendimeve për gjykatën e caktuar me ligj, për shkeljet në formimin e trupit gjykues të themelit ose për përbërjen e trupave gjykues që kanë shqyrtuar kërkesat për përjashtim gjyqtarësh, për gjykimin e çështjes brenda afateve të arsyeshme, për pavlefshmërinë absolute/relative ose papërdoshmërinë e akteve të hetimit paraprak dhe të provave, si dhe për rrethanën e kryerjes së veprës penale në bashkëpunim. Vendimi karakterizohet nga mungesa totale e arsytimit lidhur me fajësinë e kërkuesit, është alogjik, i parregullt në formë dhe përmbajtje. Edhe Gjykata e Lartë nuk ka shqyrtuar themelin e pretendimeve të ngritura në rekurs, edhe pse në të janë ngritur pretendime për procesin e rregullt në gjykatat e zakonshme.

49. Në jurisprudencën kushtetuese është theksuar se e drejta për një proces të rregullt ligjor përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës. Gjykata ka pohuar se vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Vendimi gjyqësor, në çdo rast, duhet të jetë logjik, i rregullt në formë dhe i qartë në përmbajtje. Në tërësinë e tij ai duhet konsideruar si një unitet, në të cilin pjesët përbërëse janë të lidhura ngushtësisht mes tyre dhe ato duhet të jenë në shërbim dhe funksion të njëra-tjetrës. Argumentet e pjesës arsyetuese duhet të jenë të bazuara dhe të lidhura logjikisht, si dhe duhet të formojnë një përmbajtje koherente brenda vendimit, i cili përjashton çdo kundërthënie ose kontradiksion të hapur ose të fshehtë (*shih vendimin nr. 23, datë 29.04.2021 të Gjykatës Kushtetuese*).

50. Megjithatë, detyrimi për garantimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor nuk nënkupton se kërkohet arsyetim i detajuar për çdo pretendim të palëve ndërgjyqëse, por ai varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimet nr. 80, datë 18.12.2017; nr. 34, datë 13.06.2016 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë drejtim, zbatimi i standardit të arsyetimit të vendimit është vlerësuar nga Gjykata, rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre (*shih vendimet nr. 2, datë 11.02.2021; nr. 71, datë 30.11.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

51. Kurse në lidhje me vendimet e Gjykatës së Lartë për mospranimin e rekursit, Gjykata ka theksuar se arsyetimi i kufizuar i këtyre lloj vendimesh nuk e cenon procesin e rregullt ligjor, pasi kjo formë arsyetimi shpreh në thelb shkaqet e mospranimit të rekursit nga ana e kolegjeve të saj gjatë shqyrtimit të tij paraprak në dhomën e këshillimit. Arsyetimi i kufizuar i dhënë nga Gjykata e Lartë në formulimin e vendimit në dhomë këshillimi, është tregues i faktit se kërkuesi nuk ka ngritur asnjë nga argumentet ligjore të përcaktuara në dispozitën përkatëse të legjislacionit të brendshëm, që është kusht për pranimin e kërkesës (*shih vendimin nr. 40, datë 06.07.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

52. Duke verifikuar zbatimin e këtyre standardeve në rastin konkret, Kolegji vëren se, në ndryshim nga sa pretendon kërkuesi, gjykata e shkallës së parë ka arsyetuar në vendimin e saj në lidhje me shkaqet se përse ka vendosur të pranojë kërkesën për gjykim të shkurtuar të paraqitur nga kërkuesi, më konkretisht ajo ka vlerësuar se gjendja në të cilën ndodheshin aktet e lejonte një gjykim të tillë. Po kështu, ajo gjykatë ka arsyetuar se përse ka arritur në përfundimin se kërkuesi është fajtor për veprën penale për të cilën akuzohet dhe provat ku ka mbështetur qëndrimin e saj. Edhe gjykata e apelit, pasi ka marrë në shqyrtim pretendimet e parashtruara në ankim, është shprehur se e gjen të drejtë vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe se akuza në ngarkim të kërkuesit është e bazuar, duke i gjetur të pabazuara shkaqet e parashtruara në ankim (*shih faqet 12 dhe 13 të vendimit të Gjykatës së Apelit Shkodër*).

53. Në drejtim të respektimit të standardit të arsyetimit kërkuesi ka ngritur edhe pretendime që lidhen me vlerësimin e provave nga gjykatat. Ai ka pretenduar se provat e administruara në gjykim, edhe nëse do të vlerësoheshin si të përdorshme, nuk tregojnë se ai ka konsumuar ndonjë fakt penal, por tregojnë se persona të tjerë mund të kenë konsumuar fakte penale. Sipas tij, prova për të fajësuar kërkuesin janë video filmimet ndërmjet shtetasit P.P. dhe shtetaseve L.Sh. dhe M.K., që e reduktojnë fuqinë e tyre provuese vetëm në një përgojim që

bashkëbiseduesit i bëjnë një personi të tretë, që nuk është i pranishëm. Për sa i përket mënyrës së vlerësimit të provave, në jurisprudencën kushtetuese është theksuar se vlerësimi, dobishmëria dhe rëndësia e tyre provuese në një çështje konkrete është, si rregull, detyrë e gjykatave të sistemit gjyqësor, ndërsa verifikimi i ligjshmërisë së krijimit dhe marrjes së provave i nënshtrohet edhe kontrollit të kësaj Gjykate, pasi ky aspekt i gjykimit ka lidhje të drejtpërdrejtë me procesin e rregullt ligjor. Gjykata mund dhe duhet të investohet kur ndaj një procesi gjyqësor ka pretendime për mënyrën e marrjes së provave, por jo të vlerësimit të tyre. Është vetë gjykata e zakonshme që vlerëson nëse provat duhet të merren dhe mënyra e vlerësimit dhe konkluzionet lidhur me to janë, gjithashtu, në kompetencë të saj. Kur kryen detyrën e saj të vlerësimit të lirë të provave, gjykata e zakonshme mund të bindet mbi bazën e disa provave, duke përjashtuar një ose disa prova të tjera, që ajo i konsideron të parëndësishme për çështjen (*shih vendimet nr. 19, datë 01.04.2021; nr. 21, datë 20.03.2017; nr. 19, datë 19.07.2005 të Gjykatës Kushtetuese*). Për sa më sipër, këto pretendime të parashtruara nga kërkuesi nuk hyjnë në juridiksionin kushtetues ndaj nuk mund të merren në shqyrtim.

54. Në lidhje me pretendimin për zbatimin e nenit 25 të KP-së, për dënimin e kërkuesit për kryerjen e veprës në bashkëpunim, Kolegji vëren, se sipas kësaj dispozite, bashkëpunim quhet kryerja e veprës penale nga dy ose më shumë persona me marrëveshje ndërmjet tyre. Referuar vendimeve gjyqësore që kanë shqyrtuar çështjen e kërkuesit rezulton se gjykatat kanë arsyetuar për mënyrën e kryerjes së kësaj vepre penale, personat e tjerë të përfshirë në të, duke pasqyruar edhe veprimet e secilit prej tyre, të lidhura këto edhe me veprimet e kryera nga kërkuesi, për rrjedhojë kanë arsyetuar kryerjen e saj në bashkëpunim mes disa personave. Për rrjedhojë, edhe kjo rrethanë është qartësisht e evidentueshme nga përmbajtja e vendimit gjyqësor, ndaj pretendimi i kërkuesit është i pabazuar.

55. Në lidhje me respektimin e këtij standardi nga vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, Kolegji vëren se ai ka arsyetuar se: *“pjesa e pretendimeve në rekurs që ngre çështje të vlerësimit të provave (të shqyrtuara nga gjykatat e faktit në marrjen e vendimit) del jashtë juridiksionit ekskluzivisht ligjor të Gjykatës së Lartë. Qëndrimi që mban Kolegji për rastin në shqyrtim, bazohet edhe në jurisprudencën e konsoliduar të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, që referon në jurisprudencën e Gjykatës Kushtetuese dhe të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, sipas të cilave shkaqet e parashtruara në rekurs që rezultojnë haptazi të pabazuara vlerësohen si të papranueshme për pranimin e rekursit.”* (*shih paragrafin 10 të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

56. Në përputhje me standardet e evidentuara në jurisprudencën kushtetuese, ky vendim paraqitet i rregullt në formë dhe nuk rezultojnë paqartësi ose kundërthënie në përmbajtje. Në pjesën hyrëse të vendimit janë paraqitur rregullisht pretendimet e kërkuarit në rekurs, ndërsa në pjesën arsyetuese, Kolegji Penal ka vlerësuar se pretendimet e ngritura në rekurs nga kërkuari nuk iu referohen shkaqeve të rekursit, të parashikuara nga neni 432, pika 1, i KPP-së. Kolegji çmon se kërkuari ka ushtruar plotësisht të drejtën e tij për të paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë, e cila ka analizuar shkaqet e parashtruara dhe u ka kthyer përgjigje pretendimeve të tij. Arsyetimi i kufizuar i këtyre lloj vendimesh, si formë tashmë e konsoliduar në praktikën e Gjykatës së Lartë, nuk përbën cenim të standardit të arsyetimit, përderisa shpreh në thelb shkaqet e mospranimin të rekursit gjatë shqyrtimit të tij paraprak në dhomën e këshillimit. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkuarit për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor është haptazi i pabazuar.

57. Në përfundim, Kolegji vlerëson se kërkesa e paraqitur nga kërkuari Pëllumb Prençi nuk plotëson kriteret për kalimin e saj për shqyrtim në seancë plenare.

PËR KËTO ARSYE,

Kolegji i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, në bazë të neneve 31 dhe 31/a, pika 2, shkronjat “a”, “d” dhe “e” të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

V E N D O S I:

Moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.